

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

IX Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 30 листопада 2023 року)

Полтава
2023

УДК 001:378-053.6(082)

НЗ4

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

Друкується відповідно до Наказу по університету № 166-Н від 07 вересня 2023 р.

Організаційний комітет конференції

Н. С. Педченко, голова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;

Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;

С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;

Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, завідувач відділу аспірантури та докторантури ПУЕТ;

Ю. В. Перегула, директор Міжнародного науково-освітнього центру;

А. С. Ткаченко, канд. техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.

Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в.о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі: збірник матеріалів
НЗ4 IX Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023. – 1119 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-454-3

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна та курортна справа», «Економіка», «Експертиза та митна справа», «Інформатика та комп'ютерні науки», «Керівництво та лідерство», «Маркетинг», «Менеджмент і адміністрування», «Міжнародні економічні відносини», «Міське самоврядування», «Облік і аудит», «Педагогіка вищої школи», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Публічні закупівлі», «Право», «Публічне управління та адміністрування», «Товарознавство», «Туризм», «Фізична культура та спорт», «Філологія», «Фінанси, банківська справа та страхування», «Харчові технології та інженерія».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-454-3

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2023

О. В. Гасій, В. І. Кривошея Проблеми забезпечення стабільності банківської системи	1037
М. О. Діденко, А. М. Соколова Сучасні тренди цифровізації страхового ринку	1039
А. О. Єфремова, Г. М. Сидоренко-Мельник Ключові вектори трансформації фінансового менеджменту підприємств в умовах війни	1042
В. С. Журавель, Р. В. Короленко Особливості управління кредитним портфелем банку	1045
В. А. Загуровська, Н. М. Ткачук Методи регулювання інфляційних процесів в Україні	1047
В. А. Івахів, І. Р. Чуй Вплив цифровізації на фінансове управління підприємств: виклики та можливості	1049
Н. М. Криворучко, І. Р. Чуй Прикладні аспекти аналізу ділової активності підприємства	1052
А. П. Кубіна, Т. А. Самарічева Теоретична сутність основних засобів підприємств	1056
В. О. Кучеровська, А. В. Нечипоренко Вплив війни на страхову галузь в Україні	1059
Ю. О. Марчевська, Ю. М. Нікольчук Напрямки покращення діяльності страхових посередників в Україні	1061
М. Н. Моравська, І. Р. Чуй Діагностика фінансового стану підприємств кондитерської галузі	1064
А. С. Несен, А. М. Соколова Аналіз ключових учасників страхового ринку України	1067
Д. В. Овчаренко, О. М. Рац Удосконалення організаційно-методичних аспектів формування та реалізації митної політики України	1070

2. Kolot A. & Herasymenko O. (2020). Digital transformation and new business models as determinants of formation of the economy of nontypical employment. *Social and labour relations: theory and practice*, 10(1), 33–54. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/slrrp.10\(1\).2020.06](http://dx.doi.org/10.21511/slrrp.10(1).2020.06).
3. Müller F., Jaeger D. & Hanewinkel M. (2019). Digitization in wood supply – A review on how Industry 4.0 will change the forest value chain. *Computers and Electronics in Agriculture*, 162, 206–218. URL: <https://doi.org/10.1016/j.compag.2019.04.002>.

КЛЮЧОВІ ВЕКТОРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ

А. О. Єфремова, спеціальність Фінанси і кредит, група ФКмпис-21

Г. М. Сидоренко-Мельник, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи
Полтавський університет економіки і торгівлі

В умовах системних потрясінь та викликів, що постали перед Україною та її економікою, підприємствам стає все важче ефективно вести бізнес та залишатися стійкими в надскладних реаліях.

В умовах воєнного стану ризику зниження фінансової стійкості, «проїдання» власного капіталу, критичної збитковості та неплатоспроможності стають каталізаторами цілком реальної загрози для бізнесу опинитись в рядах підприємств-банкрутів.

«Негативні наслідки війни, зокрема значні руйнування, що разом із низьким споживчим попитом, погіршенням платоспроможності, зростанням заборгованості, погіршенням та здороженням логістики» [1] сприяють реалізації не тільки перспективи скорочення (згорання) або припинення діяльності, але й повної втрати майна та всіх ресурсів. Руйнування інфраструктури, розрив логістичних ланцюжків, форс-мажорні події – далеко не повний перелік факторів, що викликають потребу у суттєвій трансформації фінансового менеджменту.

Забезпечення дієвості його механізму в умовах військової агресії російської федерації та активних бойових дій на значній території України повинно базуватись на впровадженні комплексу заходів з виявлення факторів формування кризи, своєчасної діагностики, попередження та нейтралізації кризи. Зазначене цілком і повністю відповідає концепції антикризового фінансового управління [2].

Також, на наш погляд, слід враховувати наявність нетипових для реалізації «базової схеми» традиційного антикризового менеджменту «випадкових зовнішніх негативних факторів, таких, як втрата або пошкодження основних фондів, вимушене переміщення працівників, втрата ринків збуту, зміни валютних курсів, переривання ланцюжків постачання, та зміни законодавства» [3]. Окремо слід наголосити на наявності швидкого характеру розвитку ситуації та непередбачуваності подій, що не піддаються точному прогнозуванню.

У той же час, з боку уряду України та країн, які надають партнерську допомогу, відмічаємо активацію ряду можливостей. Наприклад, на веб-порталі Dіa запущено інформаційний розділ «Підтримка бізнесу в умовах війни», який містить державні та донорські програми, приватні ініціативи з підтримки бізнесу [4]. Міністерство економіки України з перших тижнів війни реалізує програму з релокації українських підприємств, що перебувають на території бойових дій, в якості забезпечення бізнесу від втрат активів та збитків від перешкод у провадженні господарської діяльності [5]. Також запущено оперативну платформу для українських експортерів «Експорт в умовах війни» [6], грантові програми [7], тощо.

Трансформації в напрямку пристосування до змінних умов сьогодення є нагальною необхідністю, повинні здійснюватися послідовно та системно, мати комплексний характер.

Враховуючи результати аналізу наукових напрацювань з зазначеної проблематики, можемо виділити ключові напрями трансформації менеджменту в умовах війни: зміни підходів до командної роботи в напрямку безпеки, репутації та підтримки персоналу; зміни в організаційній структурі (жорсткі організаційні структури у поєднанні з децентралізованим прийняттям рішень для управління можливостями); побудова чітких бізнес-моделей (використання математичних моделей; прозорі виробничі процеси) [8, 9].

Фінансовий менеджмент під час дії воєнного стану повинен мати високий рівень гнучкості, адже досить суттєво знижується результативність фінансового планування.

Досвід функціонування підприємств в умовах пандемії та карантинних обмежень довів, що наявність антикризових програм дій побудованих на альтернативних сценаріях розвитку

ситуації є дієвим інструментом забезпечення утримання рівноважних позицій в кризу.

Адаптивність та швидкість реагування – наступні сутнісні характеристики, формуванню яких слід приділяти увагу. Основою виступає ідентифікація сильних та слабких сторін фінансового потенціалу підприємств, що сприятиме подоланню викликів та більш повному використанню можливостей, які надає динамічне бізнес-середовище.

Отже, фінансовий менеджмент українських підприємств в умовах війни повинен мати на озброєнні інструменти опору та мінімізації фінансових ризиків, формування адекватної відповіді на виклики та потужного використання нових можливостей заради збереження та відновлення фінансового потенціалу України.

Список використаних джерел

1. Гудзь Т. П., Брусов Н. О. Повоєнна трансформація економічного потенціалу українських підприємств для освоєння євроінтеграційних можливостей. *Науковий вісник ОНЕУ*. 2022. № 11–12. С. 28–34.
2. Нікольчук Ю. М., Лопатовська О. О. Антикризовий фінансовий менеджмент як основа управління фінансами вітчизняних підприємств. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 99–103.
3. Фенченко М. В., Морозова Г. С. Фінансовий менеджмент в умовах активної фази війни в Україні. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/12902/1/Aktualni%20problemi%20ta%20perspektivi%20rozvitku%20Ukrayini_2022_84-85.pdf.
4. Державний інтернет-портал «ДІА». Офіційний сайт. URL: <https://business.diia.gov.ua/wartime>.
5. Пойда-Носик Н. Н. Релокація бізнесу як безпековий захід в умовах війни. *Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави : матеріали круглого столу (м. Львів, 12 травня 2023 року) / за заг. ред. В. С. Бліхара, Г. З. Леськів*. Львів : ЛьвДУВС, 2023. С. 90–92.
6. Державний інтернет-портал «Офіс з розвитку підприємництва та експорту». URL: https://export.gov.ua/business_during_war.
7. Портал GOLocal. URL: <https://golocal-ukraine.com/grants-for-business/>
8. Копчак Ю. С., Матвеев М. Е., Пугачов В. М. Трансформація сучасного менеджменту в умовах війни. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2480/2399>.
9. Ватченко Б., Шаранов Р. Антикризове управління підприємством в умовах війни. *Економічний простір*. 2022. № 182. С. 38–43.